

Paragraffen skulde udgaae, som siger, at Kjørslerne skulle udredes i passende Forhold til Hesteholdet, og som Folge deraf har det været min Mening, at det burde ordnes strengt efter Hartkornet, og det, uagtet jeg selv har 20 Tønder Hartkorn privilegeret Hovedgaards-tært, som jeg selvfølgelig maatte komme til at udrede Kjørsler af. Jeg synes heller ikke, at det vil være forbunden med nogen anden Ulempe, end at, dersom der paa en Tid blev krævet flere Befordringer af os, end vi havde paa Gaarden, eller kunde bringe tilveie, maatte de Kjørsler, som vi ere pligtige at yde, opspares til næste Gang.

H. Sørensen: De Misforholdene og Klager, som ere indkomne i denne Henseende, som ogsaa den ærede Indenrigsminister bemærkede, have fornemlig deres Grund i, at der ikke i Naboamtene er fulgt een og samme Regel, men ganske forskellige, idet Kjørslerne i Skanderborg Amt ere udredede efter Kjørelagder, medens man i Veile Amt efter Frdg. 1844 har taget passende Hensyn til Hartkornet, saaledes som den ærede Deputerede fra Veile (Stoekfletth) har omtalt. — Disse Forskjelligheder gjøre, at Naboamtene ikke finde sig roligt deri, idet i Veile Amt de have været frie for Kjørsler, som havde under een Tønde Hartkorn, medens man i Skanderborg Amt ganske har fulgt de gamle Bestemmelser efter Lagder, hvor alt Hartkorn er taget med. Det kan nu ikke være tilfredsstillende, naar det saaledes er overdraget til Amtsraadene at afgjøre Forholdet, og en Lovbestemmelse maa der altsaa være, for at Genhed kan være tilstede i Alt. En Tilfredsstillelse kan efter min Mening ikke komme frem uden ved at fordele Byrden ligefrem efter Hartkornet. Der er imidlertid endel Hartkorn, som man fritager derfor, nemlig Huusmandshartkornet. Bestemmer man dette til hvad der er under een Tønde, maae Alle de, som have mere Hartkorn, deeltage i Kjørslerne, enten de saa kjøre med Stude, med Heste, eller ingen Befordring have, thi i sidste Tilfælde maae de dog deeltage i Befordringerne til at liquiderer Betalingen til den, der udfører Kjørslen. Paa den Maade blev der Righed og Orden, som der skulde være. Skulde man gaae efter Hesteholdet, vilde

det give en mærkelig Forskjel, naar der f. Ex. paa en Hovedgaard paa 30 Tdr. Hartkorn holdes 12 Heste, medens der derimod paa en Bondegaard paa 4 Tønder Hartkorn holdes 4 Heste; thi da vil Hartkornsbrugeren med de 12 Heste ikkun komme til at kjøre 3 Gange saa ofte som den, der har 4 Heste. Hvorimod, naar det gaaer efter Hartkornet, saa vil den med de 4 Tønder ikke have mere end $\frac{1}{3}$ af Kjørsejlspligten mod den Mand, som har 30 Tdr. Hartkorn — og det gjør en stor Forskjel. Der kan altsaa ikke gaaes efter Hesteholdet; thi, vil man sige, at den Større dog ikke har det Antal af Heste i Forhold til den Mindre, saa er der slet intet Andet at svare dertil, end at han ligefrem maa lade de Andre i Sognet kjøre for sig (Latter), og saa derfor betale dem, som have udført Kjørslen for ham; thi, har han en Eiendom, maa han naturligvis svare af denne, da de Andre ellers vilde komme til at kjøre for ham.

Stoekfletth: Til hvad den ærede Deputerede for Holbek Amts 2det Distrikt (Tscherning) har bemærket, vil jeg blot tilføie, at jeg troer, at det baade i Krig og Fred er aldeles nødvendigt, at det Offentlige veed, hvormange Bogne der til en given Tid kan disponeres over, og der maa derfor holdes Fortegnelse over samtlige Heste og Bogne. Paa denne Maade bliver der imidlertid i ethvert Tilfælde at tage Hensyn til Hesteholdet, da det er umuligt, at der kan fordres af en Gaard flere Bogne, end de have Heste til.

Daugaard: Den ærede Ordfører har bemærket med Hensyn til det Endringsforslag, som af en æret Rigsdagsmand og mig er stillet til § 13, at det manglede ethvert Princip for en Overenskomst, og at det som Folge deraf vilde blive umuligt at træffe en saadan mellem Communalbestyrelsen og vedkommende Sognepræster. Dette troer jeg vistnok ikke er rigtigt. Jeg tør paaastaae, at det Princip, som efter den ærede Ordførers Mening skal gaae igjennem den nævnte Communal-Årordning, er fastholdt saa fuldstændigt som muligt, det Princip nemlig, om Communalbestyrelsernes fuldkomne Selvstændighed og frie Raadighed, hvorefter disse maae kunne træffe en saadan Overenskomst, som den foreslaaede, med ved-